

Mnogovrstne novice.

* *Kako velike stroške prizadevajo v našem cesarstvu pokojnine oficirjev*, kaže državni proračun za prihodnje leto. Po tem proračunu ima Avstrija-Ogerska 330 generalov v pokoji (penzioniranih), med njimi 39 feldzeugmeistrov in generalov konjиков, med katerimi 3 dobivajo po 4 do 5000 gold. pokojnine na leto, vsi drugi pa po več kakor 5000 gold. Podmaršalov v pokoji je 129, generalmajorjev pa 182. Za pokojnino se tem generalom plačuje 1 milijon 314.677 gold. Štabskih oficirjev je v pokoji 1908, in potrosi se za-nje 2 milijona in 618.578 gold. Za te oficirje v pokoji in za onemogle vojake je proračunjenih okoli 10 milijonov goldinarjev za prihodnje leto. — Veliko tisuč goldinarjev pokojnine bi se pač dalo prihraniti, ako bi taki, ki so še spretni za službo, v aktivni službi ostali.

* *Nemška vlada* zahteva še 4 milijone mark za nove vojne stroje (mašine) in ravno toliko za oroževanje. Ali ni to znamenje, da mož „vom Blut und Eisen“ namerava strašno vojsko v Evropi?

* *V Parizu* se je 8. t. m. 8 oseb podalo v balon, da bi delali znanstvene poskušnje. V višavi 230 metrov, kacic 80 sežnjev, se razpoči balon in vsi z balona padejo na zemljo, pet hudo ranjenih.

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu skušenega starega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

V.

Mati ga izdà.

(Dalje.)

Samo po sebi se razume, da sem brž napeljal vse niti, da bi vjel hudodelnika ali našel vsaj sled njegov. Žandarji so se razšli na vse kraje, po mestu so bili razposlani briči; vrh tega sem poslal brž jezdeca do prve telegrafične postaje (mesto še ni imelo take) ter poklical k sebi vse sosede vdove. Ali od teh nisem družega zvedel, ko da so videli okoli desetih dopoldne priti iz hiše nekoga, za katerim je pa dekla zaprla. Pozneje se vrata niso več odprla. Ker so vsi rokodelci, ki so imeli nasproti hiše svoje delalnice, pritrdili, da so dobro videli deklo za onim človekom zapreti, ni mogel na-nj nikakoršen sum leteti. Vendar sem sklenil zvedeti za-nj in tudi njega zaslišati.

Že drugi dan pride pa ta sam k meni, ker je po zaslišanih rokodelcih zvedel, da ga sodnija išče. Bil je to mizar R., ki je povedal, da je šel k vdovi prosit je še mesec dni potrpljenja za 50 gold., katerih ne more še plačati, ker mu je žena zbolela, dvoje otrok pa je že dalje časa bolnih, tako da zaslužek nikakor ne zadostuje za najpotrebnejšo hrano in zdravila.

„Vdova je gotovo obljubila čakati vas?“ vprašam.

„Kaj še, gospod“, odgovori britko, „pri nji ni bilo nobenega usmiljenja. Še poslušati me ni hotela, ko sem jel tožiti ji svojo silo. Ob eni popoldne denar, je rekla kratko, sicer gré menjica ob dveh po doktorji k sodniji.“

„Menjica? Ste vzeli denar od nje na menjico?“

„Da! Zapisal sem 50 gold., dobil pa jih 40.“

„Za koliko časa?“

„Za en mesec?“

„Kako, da ste pri tako slabem zaslužku upali si plačati take grozovitne obresti?“

„Zbolela sta mi dva otroka ob enem, zdravnik je zapisal zelo draga zdravila in hotel sam tudi plačan biti. Denarja nisem imel, kaj sem hotel? Šel sem k oder — k stari gospej in dobil denar, ko sva se oba, jaz in žena, na menjico podpisala.“

„Kdo je imel menjico v rokah?“

„Stara gospá.“

„Ste jo videli še pri nji?“

„Videl. Vzela jo je s predala omarice, da bi mi jo dala nazaj. Ko ji pa nisem denarja prinesel, jo je položila v predalo nazaj ter zaklenila omaro, rekši, da jo bo popoldne izročila svojemu doktorju, naj posojeni denar od mene po sodniji iztirja.“

„Ali je izročila menjico res doktorju?“

„Tega ne vem. Najbrže ne, ker je obljubila počakati do ene popoldne.“

Več mi mož ni vedel povedati. Vendar me je to že, kar sem od njega zvedel, pripeljalo na čisto nove misli. V stanovanji umorjene vdove nismo našli nikjer nobene menjice, nobenega zapisnika dolžnikov, katerih je vdova mnogo imela, to je bilo obče znano. Kaj, ko bi bil imel njen odvetnik vse to v rokah? Tega moram najprej zaslišati, morda od njega zvem kaj natančnejega. Pišem toraj sodnijsko povabilo do njega in ker je blizu stanoval, pride že čez pol ure v mojo pisarno.

„Vi ste bili odvetnik rajnce vdove Reberjeve?“ ga prašam po navadnih sodnijskih običajih.

„Da, že 15 let.“

„Vam je tedaj gospá vse zaupala, vam so bile znane njene barantije z denarjem?“

„Znane, toda le toliko, kolikor je pri tem moje juridične pomoči potrebovala.“

„To je, vi ste stoževali posojila od dolžnikov, ki niso hoteli ali ne mogli plačati?“

„Da, tako je! Tudi me je sem ter tje prašala za svét.“

„Na ta način ste imeli mnogo posla in znano vam mora biti veliko število dolžnikov njenih, bivših in sedanjih.“

„Precéj veliko jih je, toda vseh se ne spominjam, ker je vdova vsako leto račun poravnala in potem so se spisi tirjanih in rubljenih dolžnikov vničili, ker je ona to želela.“

„Imate vi morda od nje kake menjice ali kak zapisnik dolžnikov?“

„Nekaj menjic za iztirjanje mi izročenih imam, namreč kar sem jih predvčeranjem od nje dobil. Včeraj ob dveh bi bil moral zopet k nji, ker je več menjic izteklo. Zapisnik letošnjih pravnih pa je v moji pisarnici.“

„Prosim, da mi ga še danes pošljete, če mogoče. Menjice nekega mizarja za 50 gold., ki je včeraj iztekla, nimate?“

„Ne! Morda bi jo mi bila včeraj izročila.“

„Ali vam je znano, kje je umorjena hranila dolžna pisma in menjice?“

„V omari, ki stoji v kotu. Tam je imela tudi dvoje knjig, v katerih so bili zapisani dolžniki.“

„Denarja tam ni hranila?“

„Le nekoliko, kar je sproti potrebovala.“

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

V Gorici 18. dec. — Spet nič dobrega. Preteklo soboto (11/12.) je 14leten postopač, nek Martelánec, ubil 19letnega stavca Majlingove tiskarne, Fr. Visini-a. Bila sta se nekaj dni pred zbesedila — ker je M. stavca večkrat psoval — in V., naveličavši se psovka sitnega in surovega potepuha, prismolal je M-u klofuto dobro

zasluženo. M. se zaroti zoper V-a in čaka ga 11. t. m. vkljub hudemu mrazu do 10. ure v noč blizo njegovega doma. Ko gre V. memo, zažene mu M. opeko (ali strešni kôrec) v obraz, izbije mu 2 zoba in ga tako omami, da se zgrudi na tla. S tem ne še zadovoljen, cebá ga v najnevarniše dele života. V. je imel še toliko moči, da se je vlekel do bližnjega doma, ali — čez 24 ur je bil mrtev; rane so bile vse hude. — Ta uboj je ljudi pri nas vznemiril tako, da se časniki, in sosebno „Isonzo“, togotijo, da je mestna mladina nižih stanov tako zanemarjena, da počinja že take reči. In res, če se ne motim, imamo v našem mestu okoli 600 za šolo sposobnih, pa ne všolanih otrok. Ti se klatijo brez posla po ulicah; njihova surovost, spridenost in predrznost je grozna. „Is.“ sili na to, da bi se zgledni naš zavod za zanemarjene dečke in mladenčce zveksal, da bo moč sprejeti va-nj več zanemarlencev. To je vse prav, ali moj „ceterum censeo“ je: Kar je liberalizem pri omikancih, to je pri nižih vrstah ljudi živinska surovost; iz nje izvira vse zlo. Dober zgled, ko bi ga dajali omikanci, zdal bi več, ko vsa policija. Vendar pa naj bi policija skrbela za to, da ne bi noben mlad potepuh pohajal po ulicah; in tistih zborov naših „mulov“,*) ki jih vidimo sosebno v predmestjih, naj bi mestna gosposka ne trpela. — Sinoči se je v prvo izkazoval v našem gledišči mladi hrvaški umetnik-violinist Krežma, in in sicer med akti italij. gledišne igre. Ljudi je bilo vse polno; zadovoljnost in navdušenost občna. Nocoj in 30. t. m. bo Krežma svoj koncert ponavljal. — Dne 30. decembra bo imelo naše pevsko društvo „Slavec“ prvo svojo produkcijo v podporo ubozim kandidatinjam za učiteljstvo. Sprožil je to misel deželni šolski nadzornik g. Klodič. — Par dni uni teden smo imeli hud mraz (— 4° do — 5° R. — in to je za Gorico veliko), zdaj se je vreme udobrilo (+ 5° R.), samo oblačno je. Snega po bližnjih gorah ni nič. — Grofa Chambord-a ni še v Gorico; ne vemo, zakaj ne.

Iz Senožeč 19. dec. (Poslano.) Gosp. Francetu Doles-u, Hrenovskemu županu in c. kr. poštarju v Dilcah. Ko je cestar za sodnijski okraj Senožeče 6. dne t. m. v Vašo hišo prišel, niste le njega neotesano sprejeli pred mnogimi pričami, ampak mu tudi naročili, naj meni pové, da sem jaz preteklo leto pri nekem kidanji snega Vas za znesek 30 gold. — in pri oddajanju nekega cestnega kamenja pa deželno kaso osleparil. Jaz Vas na Vašo županijsko dolžnost tu javno opominjam ter izrečno tirjam, da me zarad omenjenih sleparij pred rednega sodnika pozivljete, sicer ostanete nesramen obrekovalec in nepoštenjak.

Josip Zelen,

načelnik Senožeškega cest. odbora.

Iz Zatičine 18. dec. — „Novice“ so ob svojem času povedale, da je župan Hanff iz Hudega v domišljeni onipotenciji našemu kaplanu silovito pograbil prostovoljno biro ter ga Zatiški sodnji v preiskavo izročil. 13. dne t. m. je bila tu sodnijska preiskava, ki se je s tem končala, da po nedolžnem zatoženi kaplan je bil na podlagi c. kr. dvornega ukaza od leta 1787 nekrivega spoznan. Dr. Julij Wurzbach je krepko zagovarjal pravico kaplanova in bode zdaj v imenu njegovem župana iz Hudega tožil zarad prestopka službene oblasti. Prav se mu zgodi Kočvarju, da bode vsaj drugekrat, ko bi ga zopet mikalo „sodnika delati“, se spomnil pregovora: „wärsť nit aufeg'tiegen, wärsť nit obeg'fallen.“ Gosp. dr. Wurzbach pa si je z možato brambo pravic tistega stanú, katerega že vsak nemčursk

županček misli za „vogelfrei“, hipoma veliko priljubljenost pridobil.

Iz Bizovika 20. dec. (Čitalnica naša) je imela večeraj popoldne svoj občni zbor, v katerega je prišlo precejšnje število njenih družbenikov. Začel je zbor gosp. podpredsednik z nagovorom, v katerem je miloval prezigodnjo smrt čitalničnega predsednika gosp. Štefe-ta, in dalje kazal na ugodni stan te najmlajše čitalnice, kar je potrdil tudi sklep letošnjega društvenega računa, ki se ne konča s denarnim polomom, ampak vkljub temu, da si je čitalnica omislila dragoceno zastavo, ostane v blagajnici vendar še par goldinarjev gotovine. Potem je bila volitev novega predsednika, za katerega smo si enoglasno zbrali gospoda Fr. Kadilnika, blagajnika banke „Slovenije“, iskrenega rodoljuba, ki je že po smrti gosp. Štefeta nam bil na pomoč v marsikaterih zadevah. Z veseljem upanjem stopimo pod zastavo našo: „za vero, dom, cesarja“ v novo leto.

Iz Ljubljane. — V današnjem listu priobčimo po stenografičnem zapisniku govor poslanca Hermana v Dunajskem državnem zboru 6. dne t. m., ko se je razpravljajal proračun za prihodnje leto. V klasičnem tem govoru dokazuje on, da vseh nadlog, ki dandanes tarejo Avstrijo, je sedanja vladna sistema kriva in kar se nje drži. Vsestransko skušeni mož pa se ne sprehaja samo v razodevanji in grajanji tega, kar je gujilo in krivo pri nas, ampak on ob enem razlaga, kako naj se na vseh straneh predrugači sistema, da se Avstrija reši pogube. Naj čitatelji naši sami beró, ali prav sodimo govor Hermanov ali ne.

— Deželni zbori se začnó že sušca meseca prihodnjega leta.

— Prečastiti knezoškof dr. Pegačar se je pretekli teden podal na Dunaj, da stopi v zbornico gosposko.

— (Iz seje deželnega odbora 18. decembra.) Namesto umrlega Brezniškega župnika Lovro Pintarja se izvoli za okrajnega šolskega svétnika za Radoliški okraj župnik Janez Sajovec iz Mošenj. — Predlogu deželnega šolskega sveta se pritrdi, da se v proračun normalnošolskega zaklada postavi 1500 gold. za učiteljske remuneracije za podučevanje v kmetijstvu v nadaljevalnih ljudskih šolah. — Duhovniku v Podkrajju se po predlogu deželnega šolskega sveta dovoli remuneracija za prostovoljno podučevanje šolske mladeži.

— Slavnoznani pisatelj slovanski dr. Kapper se je pretekli teden, potovaje s svojo soprogo za zdravja voljo iz Prage v Gorico, mudil dva dni v Ljubljani. Naj izvrstnemu možu podnebje Goriško milo bode!

— Božične počitnice za gimnazijo in realko se po ukazu ministerskem imajo pričeti 24. dne t. m. in trajati do novega leta; za pustni ponedeljek in torek ne bo počitnic. Prvo polletje se ima končati 12. svečana, drugo polletje pričeti pa 16. svečana 1876. Zmirom tedaj kaj novega!

— (Krasna velika slika „Jugoslavia“), ki jo je slavni naš mecen, prevzvišeni škof Strossmayer za 12.000 gold. kupil in veledušno daroval jugoslavenski akademiji v Zagrebu, je gosp. E. F. Bothe, lastnik Zagrebške umetniške dvorane, dal v manjši podobi (33 palcev široki in 24 palcev visoki) natanko po izvirniku v tisku z oljnatimi barvami (Oehlfarbendruck) posneti, da si jo tudi manjpremožen rodoljub omisliti more. Cena tej sliki je 20 gold., kdor pa želi sliko v krasnem pozlačenem okvirji, plača za okvir 15 gold., skupaj tedaj 35 gold. na enkrat ali pa tudi v mesečnih obrokih. Gosp. Edvard Gorenc v Zagrebu je agent in pooblaščenec Botheove umetniške zaloge. Slika — mojstersko delo Salghetti-Drioli-evo, predstavlja zedinjenje Jugoslovanov. Krešimir, Dušan in

*) „Muli“ ali „monelli“ se kličejo v laških mestih mladi poulični pohajači.

Simeon, kronani vladarji Hrvatske, Srbije in Bolgarije, vstali so iz grobov, da v bratinskem sporazumljenji izvršijo veliko delo zedinjenja svojih narodov. Boginja Sloga, v podobi prekrasne devojke, posreduje to delo. S povzdigneno roko kaže duhovom jugoslavenskih separatistov kip „Jugoslavije“, da prisežejo na edinost. Nesloga in prepir naj sta na veke pokopana, top in meč naj počivata in srečnejša prihodnost naj procvete. Še več družega predstavlja interesantna slika: Mi omenimo le toliko, da opozorujemo tudi Slovence na ta iz patriotiskega in umetniškega ozira odlični umotvor.

— (Zgodovinska črtica o ranjtem našem Fid. Terpinu.) „Učiteljski Tovariš“ piše v poslednjem svojem letošnjem listu, da je ranjki Fid. Terpin dobrotnik bil tudi mlademu pesniku Antonu Umeku Okiškemu. Spoznal ga je bil po Gutmansthalu, in daroval mu še dijaku iz svoje papirnice mnogo pismenega papirja, in ko mu Okiški v spomin pošlje „Abuna Solimana“, daroval mu ga je spet nekaj, češ, naj napiše na nj veliko lepega, in pridal 3. listopada 1863. leta na Fužinah lastnoročno spisane te-le vrstice:

Mila tvoja struna,
Razgrinja Večnemu Altar,
Poje čast Abuna,
Za vérne je prav rajski dar.

In — kakor da bi se velečastitemu domoljubu bilo zdelo, da je povedal še premalo, spravi se stari Fidel, ki je mnogo Vodnikovih pesem iz pameti znal in jih rad se spominjal, še enkrat na Pegaza ter zapoje:

Stvarnik in Umek.

Umek se pišeš,
Um velik teb' dam;
Umnost pa išeš
Z umom si sam.

Pri tej priložnosti tudi „Novice“ priporočajo „Učiteljskega Tovarša“, pošteni list za šolo in dom, kateri na šolskem polji že 15 let hvalevredno deluje in je jako siten konkurent tisti koteriji, ki v „Laib. Schulzeitung“ po komandi viših krogov za plačilo propagando dela za novoversko ljudsko šolo in ustavoversko učiteljstvo. Dolžnost je tedaj vsacemu rodoljubu in osobito vsacemu učitelju, ki pravo korist šole više stavi nego prijazni obraz današnjih kormilcev, da duševno in materijelno podpira „Tovarša“. Poleg šolskih reči in učiteljskih stvari je „Učiteljski Tovariš“ v preteklih letih prinesel že lepo število temeljnih slovstvenih razprav, životopisov itd., česar priča 12 „Jezičnikovih“ letnikov. In tudi za prihodnje leto napoveduje, da bode poleg glavnih šolskih predmetov opisoval P. Marka Pohlina in pa Valentina Vodnika. „Učiteljski Tovariš“, izhaja 1. in 15. dan vsakega meseca, in velja pri R. Milicu za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 kr.

Priporočaje „Učiteljskega Tovarša“ dodajamo tudi priporočilo „Vrtca“, mesečnega časopisa s podobami za slovensko šolsko mladino, ki se je z lepo izbrano tvarino svojo v preteku 5 let prikupil svojim krogom tako, da pogumno nastopi v prihodnjem letu šesti svoj tečaj. Cena mu je za vsako leto 2 gold. 60 kr., za pol leta pa 1 gold. 30 kr.

— (Občni zbor Matice) bode 11. dne januarja. Kakor program tega zbora v današnjem listu kaže, izstopi vsled Matičnih pravil zdaj 8 odbornikov. Ker se po omenjenih pravilih izstopivši odborniki zopet morejo voliti, pa so tudi na vsako stran vredni, da se zopet izvolijo, zato mislimo, da ni dvombe pa tudi želimo, da enoglasno voljeni stopijo zopet v odbor gospodje: prof. Marn, prof. Pleteršnik, ravnatelj Praprotnik, nadzornik Šolar, prof. Žakelj, vrednik državnega

zakonika Cigale, profesor Einapieler in dekan Grabrijan.

— (Občni zbor čitalničin) je prihodnjo nedeljo 26 t. m. ob 11. uri dopoldne. Program je: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Posamezni nasveti. 5. Volitev: a) predsednika, b) blagajnika, c) 15. odbornikov.

Odbor čitalničin.

— (Čitalnična beseda) v nedeljo bila je zopet prav lepa in dvorana v vseh prostorih polna. Naš pevski zbor, danes v polnem številu pričujoč, pod vodstvom g. Stöckelna je z dvema novima pesmama razveselil občinstvo: „Sloga“ je ime prvi — Tovačovskega, „živila Hrvatska“ drugi — Zajčevi, posebno impozantni. Navdušena pohvala je donela gospodom pevcem. Gospoda Müller in Stöckl, uči na goslih, ta na glasoviru, sta se odlikovala v piéci iz opere „Rigoletto“, kateri sta po živahnih dobro-klicih dodala še jako prijetno fantazijo pastorele od Singelée. Stöcklnov lepo zloženi peterospjev „Devi“ so gospá Odijeva, gospici Piskarjeva in Namretova in pa gospoda J. Paternoster in Stöckl tako izurjeno peli, da bi bilo občinstvo rado ga slišalo še drudi pot. — Da se igrice „Ženski jok“ ni v vsem tako gladko izvršila, kačor se je od naših v dramatiki izurjenih gospej in gospodov pričakovalo, kriv je bil čitalnični pretesni oder.

— (Slovensko gledališče). Zabavna vesela igra „Ogenj ni igrača“ se je pičlemu številu poslušalcev vrlo dobro kazala. Pohvaliti nam gre posebno gospico Podkrajškovo in gosp. Kocelja, da si so tudi skoro vsi drugi bili pridni. — V torek 28. t. m., zadnjikrat v tem letu, bomo videli na odru šaljivo igro „Čevljarska učenca“, v kateri bo zopet gospod Kajzel na svojem mestu.

— (Odprto pisemce „Brenceljnovim“ naročnikom!) Gosp. Alešovec nam je poslal sledeči oglas: Mnogo mi je že došlo vprašanj: zakaj „Brencelja“ že tako dolgo ni bilo in ali ga sploh več ne bo na dan. — Na taka opravičena vprašanja odgovarjam to-le: Zakaj je lansko leto že zaostal „Brencelj“ in na svetlo prišel le v 15 številkah, temu vzrok bil je to, da že do 1. julija lanskega leta sem imel dobiti od naročnikov čez 3000 gold. Upal sem, da mi doide vsaj nekoliko te zaostale naročnine, al upanje moje splavalo je po vodi — prišlo je je malo več ko nič. O novem letu sem dobil toliko nove naročnine od zvestih naročnikov in rednih plačevalcev, da bi bil mogel ž njo izdati kakih 6—7 števil. Izdal sem jih 5, ki niso bile zasežene, in mislil nadaljevati ž njimi, če ne popolnoma, pa vsaj kolikor mogoče redno. Al prične se dōba konfiskacij; slovenski listi padali so kakor snopi pod koso in sicer še celó taki, ki so bili prej varni državnega pravdnika. Ta ostrost me je osupnila. Kaj pomaga, če se „Brencelj“ zopet prikaže! — sem si jel misliti — vsaj ne pride dalje nego do — Ahčinovega koša. Naročniki nimajo od tega nič, jaz pa trud in velike stroške, katerih mi nihče ne povrne. Da bi bil „Brencelj“, ako bi bil tak, kakor je bil in kakor mora biti satirični list, mahoma zasežen, tega sem se naglo prepričal, videvši, da so bili zaseženi celó članki taki, ki so se meni po vsem nedolžni zdeli. Neslanega kropa, kakoršen bi se naši policiji morda nespodtekljiv zdel, pa nisem hotel prodajati po svetu. Po vsem tem prišel sem do sklepa, da je najbolje, ako se „Brencelj“ za zdaj potuhne in čaka ugodnejše dōbe, ko ne bode slovenskih listov več takó Sibijska slana jemala, kakor zdaj; vsaj nič ne trpi večno! — Za sedaj, dokler ne bo prijaznejega solnca nam Slovincem, toraj „Brencelj“ ne bo mogel redno, to je, po dvakrat na mesec, izhajati, ampak letal bo na dan, kedar in kakor mu bo mogoče. Tisti naroč-

niki, ki so že naročnino plačali naprej, dobodo številke toliko, kolikor jih je plačanih, drugi pa naj se naroče na 6, 12 ali 24 številke po navadni ceni; drugače zdaj ni mogoče. Ta mesec jih pride še toliko skup, kolikor se bo dalo — če jih gosp. Ahčin ne vtakne v prežon. Slednjič prosim vse naročnike, naj prizanesó, če „Brenceľj“ za zdaj ne bo mogel toliko osoljen in opopran biti, kakor bi on sam in častiti naročniki ž njim želeli; one pa, ki so do 1. julija lanskega leta še kaj na dolgu, prosim, naj pošteno storé svojo dolžnost, da tudi jaz morem storiti svojo. O meglenem sedanjem političnem vremenu biti še v vednih denarnih stiskah, a imeti toliko denarja zunaj pri ljudéh, — tega pač še „Brenceľj.“ pri neskončni svoji dobrovoljnosti ne more prenašati.

Jak. Aléšovec,
vrednik in izdajatelj „Brenceľjna“.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Zbornica poslancev je v soboto končala obravnavo proračuna za prihodnje leto in poslanci so se podali domu na božične praznike, kjer menda ostanejo do 10. januarja. Kaj pa prinesó seboj? „Nove dolgove in nove davke prinesemo“ — je rekel neki poslanec v glavni debati. Čedalje večí deficit „eis“ in „trans“ Ako se — kakor pregovor pravi — po sadu pozna deblo dobra ali slabo, tedaj vladna sistema, ki tu in tam tak sad rodi, gotovo je piškava. Imeli bomo priliko, o glavni proračunski debati še katero povedati, kakor tudi o razpravi specijalni, danes povemo le še to, da je s precejšno večino glasov ministerstvo kmetijstva za potreščine kmetijstva priborilo zdatni znesek 530.000 gold. Med poslanci, ki so glasovali zoper ta predlog, se nahajajo pa tudi Dežman, dr. Schaffer in dr. Zupan.

— Zbornica gospôska je v pondeljek obravnavala načrt glasovite Wildauerjeve postave za šolsko nadzorstvo. Izvrstno je knez Czartorijski pobijal ta načrt, rekši, da ne spada v področje državnega zbora; govorila sta proti njej tudi Hasner in minister Stremajer; pri glasovanji bilo je 34 glasov za njo, 34 proti njej (med katerimi tudi glas knezoškofa dr. Pogačarja), in tako je po parlamentarnem pravilu bila pokopana ta postava. — Zbornica gospôska ima pred Božičem še par sej, da tudi ona dožene proračun za leto 1876.

— Za gotovo se sliši, da ni nikakoršne nade več za železnico Predelsko, zoper katero je tudi vojni minister iz stratežičnih oziróv.

Rusko. — V Petrogradu so unidan pri svečanosti sv. Jurija posebno čestili našega nadvojvodo Albrehta, ki je Ruskemu domu posebno priljubljen. Morebiti se

nad glavami diplomatov Ruski in Avstrijski vladar zedinila o zadevah ustajnikov na Turškem.

Nemčija. — Tudi zvezda Bismarkova se otemnuje; trikrat ga je potlačil državni zbor: o predlogu viših davkov, o predlogu ostrejše kazenske postave in o programu colnine.

Iz Turškega bojišča. — Zdaj ni dvoma več, da se be ustaja vzdržala čez zimo. Vkljub mrazu je slišati neprenehoma o majhnih praskah, pri katerih večidel ustajniki zmagujejo; zlasti velja to o Hercegovincih. Vodje Bosnjakov so imeli 18. t. m. veliko skupščino, v kateri so sklenili turških reform nikakor ne sprejeti ter bojevati se do zadnjega moža rajši, nego da bi prišli zopet pod Turka nazaj. Za glavnega vodjo so izbrali našega Hubmayerja, Petru Karagjorgjeviču pa so ukazali v 8 dneh pobrati svoja kopita, ker nočejo nič več ž njim opraviti imeti. Na ta način so se čete, ki so bile prej tu raztrešene, zedinile v močno celoto. — Turki so po vstajnikih, boleznih in zimi zgubili jako mnogo ljudi, zato, kakor se telegrafira „Politiki“ s Carigrada, hočejo v Mali Aziji nabrati 100.000 novincev ter tudi od Egipčanskega kralja in Tuniskega beja zahtevati vojakov na pomoč. Tedaj se Turčija na vso moč na noge spravlja.

„Glas Črnogorca“ zavrača vse one novice, ki so se zadnji čas o Črnigori po svetu trosile. On pripoveduje, da Avstrija ni odtegnila beguncem na Črnigori pomoči, ampak jo le zmanjšala, da pa vsled tega prijateljstvo med njima ni manjše. Ravno tako pravi, da so poročila „Pol. Corr.“ o nekem sklepu ustajnikov: poslati do Evropskih velikih oblasti z že znanimi peticijami popolnoma izmišljena, prav kakor to, da mislijo vstajniki napraviti deželno vlado z Ljubibratičem na čelu.

Skoro vsi večí listi pišejo, da je Rusija že gotova z ultimatumom zaradi reform, katerega bo v soglasji z Avstrijo in Prusijo podala Turčiji.

19. zapisnik doneskov za dr. Costov spominek,

za katerega so darovali

gospodje: Josip Sancin iz Ricmanjev 1 gold., Simon Robič, administrator na Šenturski gori 1 gold., Franjo Bele iz Kostanjevice 1 gold., Ivan Lesjak, župnik v Kostanjevici 2 gold.

Žitna cena

v Ljubljani 18 decembra 1875.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 20. — banaška 5 fl. 31. — turšice 3 fl. 10. soršice 4 fl. 10. — rži 3 fl. 10. — ječmena 2 fl. 50. — prosa 2 fl. 40. — ajde 3 fl. 30. — ovsa 1 fl. 90. — Krompir 2 fl. —

Vabilo na naročbo „Novic“ za 1876. leto.

Naročnina „Novicam“ ostane kakor je bila dozdej:

v tiskarnici	prejemane	za celo leto	4 gold.	— po pošti pošiljane	4 gold.	60 kr.
v	„	za pol leta	2 „	— po	2 „	40 kr.
v	„	za četrto leta	1 „	— po	1 „	30 kr.

Za pošiljanje na dom v Ljubljani za celo leto se plača 40 kraje.

Naročnina se pošilja Blaznikovi tiskarnici v Ljubljano in to najceneje po poštnih nakaznicah (Postanweisungen), ki se dobivajo pri vsaki pošti in veljajo le 5 kraje.

Častite naročnike prosimo, naj hitijo z naročilom, da brž prvi list v redu dobijo.

Vredništvo.

Odgovorni vrednik: Alojzi Majer. — Tisk in založba: Jožef Blaznikovih dedičev v Ljubljani.